

Genetic editions of Hans Christian Andersen's oeuvre

Holger Berg. The Hans Christian Andersen Center at the University of Southern Denmark, Odense.

[E-editiones meetup](#), March 4, 2025

Get in touch at nh@sdu.dk

<https://github.com/ogierMontanus>

[Slack @Holger Berg](#)

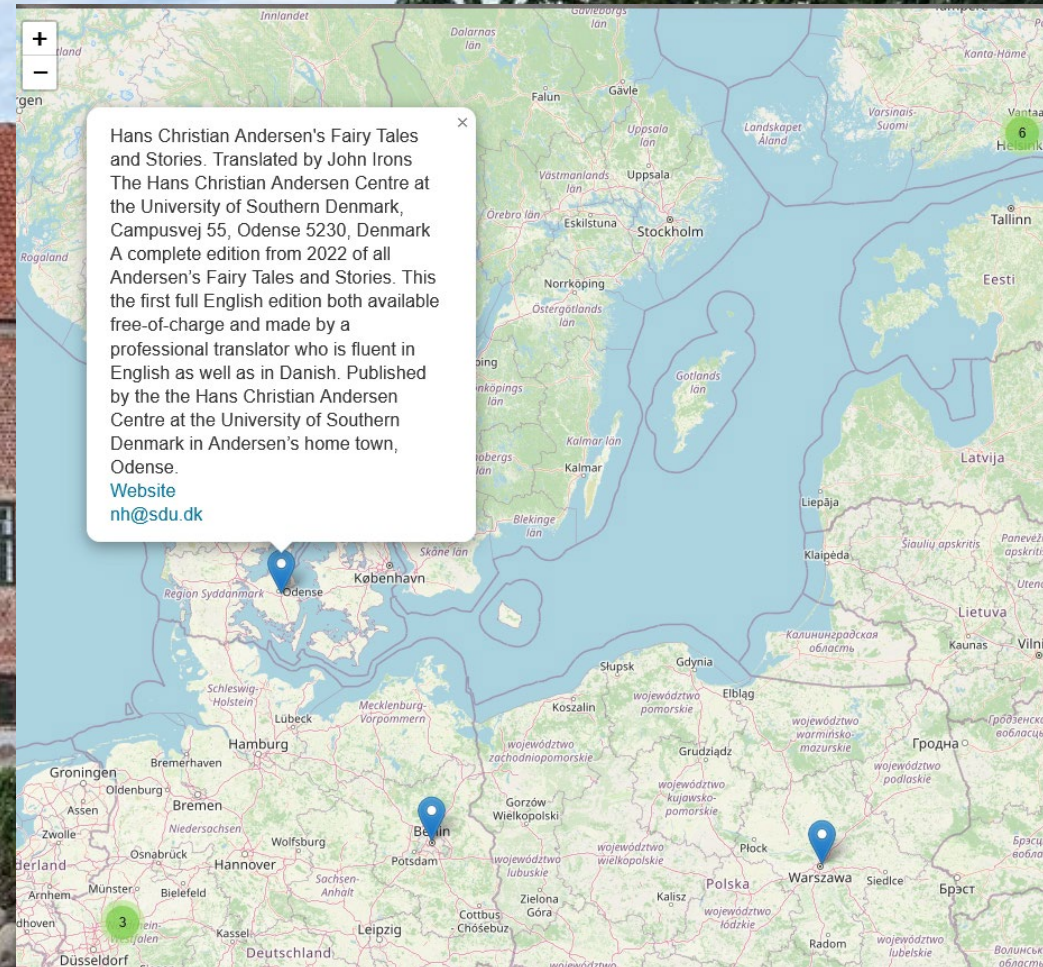
[LinkedIn Holgerberg](#)

The Hans Christian Andersen Center

[sdu.dk/hca](https://www.e-editiones.org/map/) Odense, Denmark

<https://www.e-editiones.org/map/>

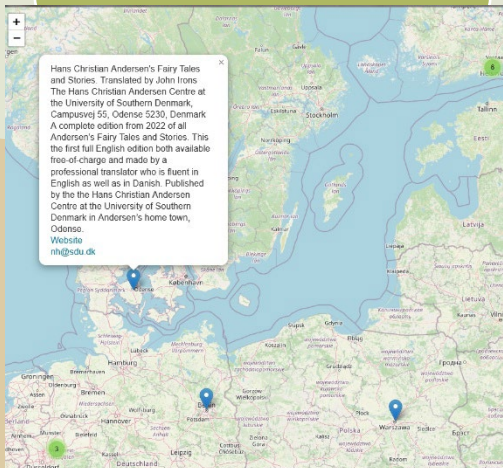
2015/17-2022

hca.sdu.dk/tales

English
translation of
Andersen's *Tales and
Stories*

n = 157

Reading edition

2020-2021, 2023-2024

hcandersen.dk (WP)
via hca.sdu.dk/sv

Collected works

ANDERSEN. Samlede Værker

n = 18 volumes

Retrodigitized study edition

-> popular version

First half 2020-2026

Second half planned for 2026-2032

hca.sdu.dk/manus

The digital manuscript
edition

*Eventyr og Historier - den
digitale manuskriptudgave
(EHDM)*

n = 3,000 pages

Full-fledged scholarly edition

Genetic focus

Four readings by the [translator John Irons in the podcast "H.C. Andersen i England"](#)

A. Our journey from zero to three editions

B. Three building blocks that are either new additions to TEI Publisher or could become such:

1. **Fast search through tables**, e.g., on the main landing page (via **zing-grid** adapted by Magdalena Turska).
2. **Calibrating complexity of transcription (level of detail and mouse-over-explanations)**.
3. **Draggable panels with** display of, e.g., **facsimiles (jsPanel** adapted by Jörn Turner).
4. ~~**Synoptic visualizations of two, three or more textual variants (via CollateX customized by Karsten Kynde).**~~

C. Dialogue: Should genetic editions form a distinct genetic profile in future versions of SDU TEI Publisher?

Our journey from zero to hero three editions

The importance of learning resources:

- tutorials
- playground
- Slack channel
- documentation (much appreciated by our IT-department)

afsluttes i begyndelsen af 2026.

Eventyr

Værk

[Den lille Havfrue](#)

Førsteudgave Fra

7. april 1837

Profil

Det eneste kendte manuskript til "Den lille Havfrue" har sin egen dramatiske skæbne. H.C. Andersen gav manuskriptet til maleren Anton Melbye, som blev fransk gift. I 1920 gjorde en dansk boghandler ret tilfældigt sit livs fund i et antikvariat nær Paris. Under stor mediebevågenhed vendte de nyfundne manuskripter tilbage til Danmark. Dette og andre manuskripter blev stjålet fra H.C. Andersens Hus ved et meget omtalt indbrud i 1992. Manuskriptet til "Den lille Havfrue" kan derfor kun undersøges ud fra sort-hvide affotograferinger og ældre beskrivelser af blyantstreg, røde krydser og andre optiske spor af skriveprocessen.

Værk

[Keiserens nye Klæder](#)

Førsteudgave Fra

7. april 1837

Profil

"Men han har jo ikke noget paa!" sagde et lille Barn". Den sætning er nok en af H.C. Andersens mest kendte og udbredte. Her afsløres kejserens forfængelighed og selvbedrag for alverden. Men i det manuskript, som blev sendt til trykkeriet, var der slet intet barn...

Værk

[Hyrdinden og Skorsteensfejeren](#)

Førsteudgave Fra

7. april 1845

Profil

De to manuskripter og det tabte korrekt rummer seks omskrivninger. Undervejs H.C. Andersen skorsteensfejeren med 'Satyren' fik et stadig længere navn. Re den vistnok længste danske titel: Gjedebukkebeens-Overogundergeneralkrigscommandeers

Værk

[Skyggen](#)

Førsteudgave Fra

6. april 1847

Profil

Hedeølgen i Napoli 1846, had-kærligheds-venskabet til Edvard Collin og Adalbert von Chamisso's mesterfortælling om Peter Schlemihl, manden uden skygge. Alle tre aspekter har utvivlsomt præget H.C. Andersen, da han i anden halvdel af februar 1847 skrev på det bevarede manuskript til "Skyggen". Men hvordan kombinerede Andersen disse forskelligartede inspirationskilder? Hvilke øvrige værker og forhold påvirkede yderligere tilblivelsen af dette mesterværk?

Værk

[Historien om en Moder](#)

Førsteudgave Fra

December 1847

Værk

[To Jomfruer](#)

Førsteudgave Fra

November 1853

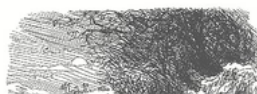

Værk

[Sneemanden](#)

Førsteudgave Fra

2. marts 1861

Værk

[Iisjomfruen](#)

Førsteudgave Fra

25. november 1861

[Zinggrid](#)<https://cdn.zinggrid.com/zinggrid.min.js>

in TP app:
[templates/index.html](#)

Genetic editions

What?

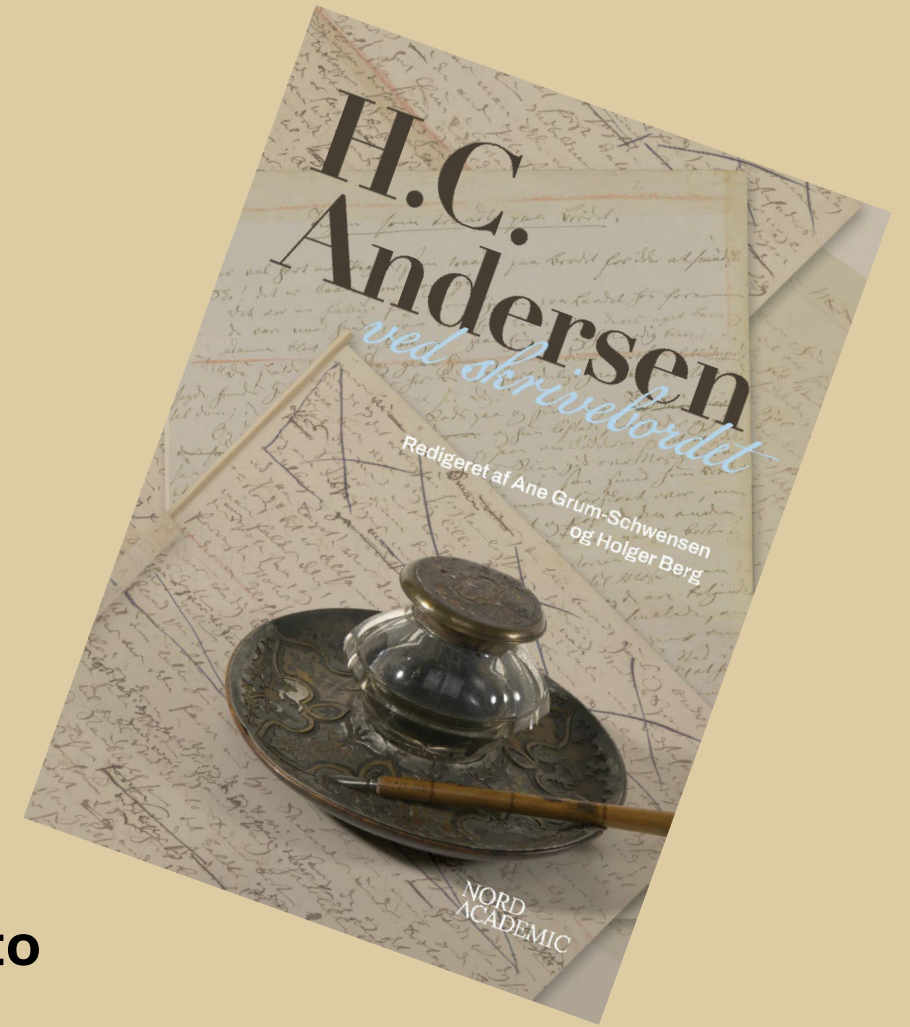
tracking changes

Why?

tracing creativity

For whom?

Editions in *minor* languages often need to reach out to *broader* audiences

Three new building blocks

1. Fast search through tables, e.g., on the main landing page (via **zing-grid** adapted by Magdalena Turska).

2. Calibrating complexity (level of detail and mouse-over-explanations).

3. Draggable panels with display of, e.g., facsimiles (jsPanel adapted by Jörn Turner).

Public repository

<https://github.com/ogierMontanus/manus>

Calibrating complexity

in transcription (<app> and descendants)

Or how to make a scholarly edition function in the class-room and avoid making diacritical signs into ‘barbed wire’

See
andersen.odd + toolbar.html
and

Christian Smidt Alenkjær:
”Explorative literary history in high school: An intervention study based on the digital edition of Hans Christian Andersen. Andersen's fairy tale manuscripts)” (PhD study 2022-2026)

Download

Enter Query

Level of detail
toggles.reading

Renskriften: “Skorsteensfeieren og Hyrdinden”

Og saa krævede de igjen med stor Besværgelse med at skorsteenen, og de krøb gennem rømmen og køret, det var slet ikke rart, og saa stode de i den mørke Kakkelovn; der lurede de bag Døren for at faae at vide, hvorledes det stod sig til i Stuen. |<D>er var ganske stille; de kigede ud – ak, der laae midt paa Gvet den gamle Chineser, han var faldet ned af Bordet, da han vilde efter dem og |laae slaaet i |tre Stykker; hele Ryggen var gaaet af i en Stump og Hovedet laae trilled hen i en Krog; |Gjeddebukkebeens Overgeneralkrigskommendergersandt<en> stod |hvor han altid havde staaet og tænkte |over.

“Det er grueligt!” sagde den lille Hyrdinde, |“gamle Bedstefader er slaaet i Stykker, og vi ere Skyld deri! det kan jeg aldrig overleve!” og saa vred hun sine smaa bitte |Hænder.

“Han kan klinkes endnu!” sagde Skorsteensfeieren. “Han kan meget godt |klinkes!– Vær bare ikke saa heftig! naar de lime ham i Ryggen og give ham en god Klink i Nakken, saa vil han være saa god som ny igjen og kan sige os mange Ubehageligheder!”–

“Troer Du?” Sagde hun. Og saa krøb d<e>op igjen paa Bordet hvor De før havde staaet.

“See saa langt kom vi!” sagde Skorsteensfeieren, “der kunde vi have sparet os al den Uleilighed!”

“Det maa Du ikke s[ige!]” sagde Hyrdinden, “der kom[mer] altid noget af |enhver Ting! bare vi h[avde] den gamle Bedstefader |klinket!”

“Lad os nu see Tiden an med hvad der skeer!” sagde Skorsteensfeieren.

Og hvad skete der, den gamle Chineser blev virkelig limet sammen i Ryggen, fik en god Klink Halsen, han var saa god, som ny, men nikke kunde han ikke.

“Kan jeg saa holde Bryllup?” Spurgte Gjedbukkebeens |Overkrikscommandergersanten og den gamle Chineser saa ganske venligt paa ham, men Hovedet maatte han holde stift.

“De er nok blevet |<h>ovmodig siden de har været slaaet i Stykker! sagde Gjedbukkebeens |Overkrikscommandeergersanten. Jeg synes dog ikke saa meget at være storagtig af! Er jeg velkommen eller er jeg ikke v[el]kommen! jeg synes de kunde gjerne nikke!”

Men det kunde han ikke, og sa[a blev] Gjedbukkebeens |Overkri<gs>comman<d>eergersanten vred og de[t v]ar til Gavn for Hyrdinden og Skorstensfeieren, [de]n gamle Chineser nikkede ikke og ha[n skam]mede sig ved at sige at han havde en Klink i Nakken. –

2 verso,
overklæbende

“Bare vi havde den gamle I saa dyrt?”

Og han blev klinket; Fan Halsen, han var saa god, so

“De er nok blevet hovr Gjedbukkebeens Overgen der er noget at være saa for hende?”

Og Skorsteensfeieren og Chineser, de vare saa bang ham ubehagligt at fortælle Nakken<,> |og saa bleve po Klink og linjeskift an

2 verso,
overklæbende,
bagside

Three new building blocks

1. Fast search through tables, e.g., on the main landing page (via **zing-grid** adapted by Magdalena Turska).

2. Calibrating complexity (level of detail and mouse-over-explanations).

3. Draggable panels with display of, e.g., facsimiles (jsPanel adapted by Jörn Turner).

The quest for the optimal genetic edition

Three recent examples from the rich literature:

Zwerschina, Hermann. "Variantenverzeichnung, **Arbeitsweise des Autors** und Darstellung der Textgenese." *Text und Edition. Positionen und Perspektive*, ed. Rüdiger Nutt-Kofoth, Bodo Plachta, H.T.M. van Vliet & Hermann Zwerschina. Berlin: Erich Schmidt, 2000, 203-229.

Anke Bosse and Walter Fanta (ed.). Textgenese in der digitalen Edition. Beihefte zu Editio, 45. Berlin/Boston: De Gruyter, 2019.

Van Hulle, Dirk, Vincent Neyt and Wout Dillen. "A Practical Guide to Digital Genetic Editing." *Samuel Beckett Digital Manuscript Project*. Antwerpen: Centre for Manuscript Genetics, University of Antwerp, 2021. <https://www.beckettarchive.org/practicalguide>.

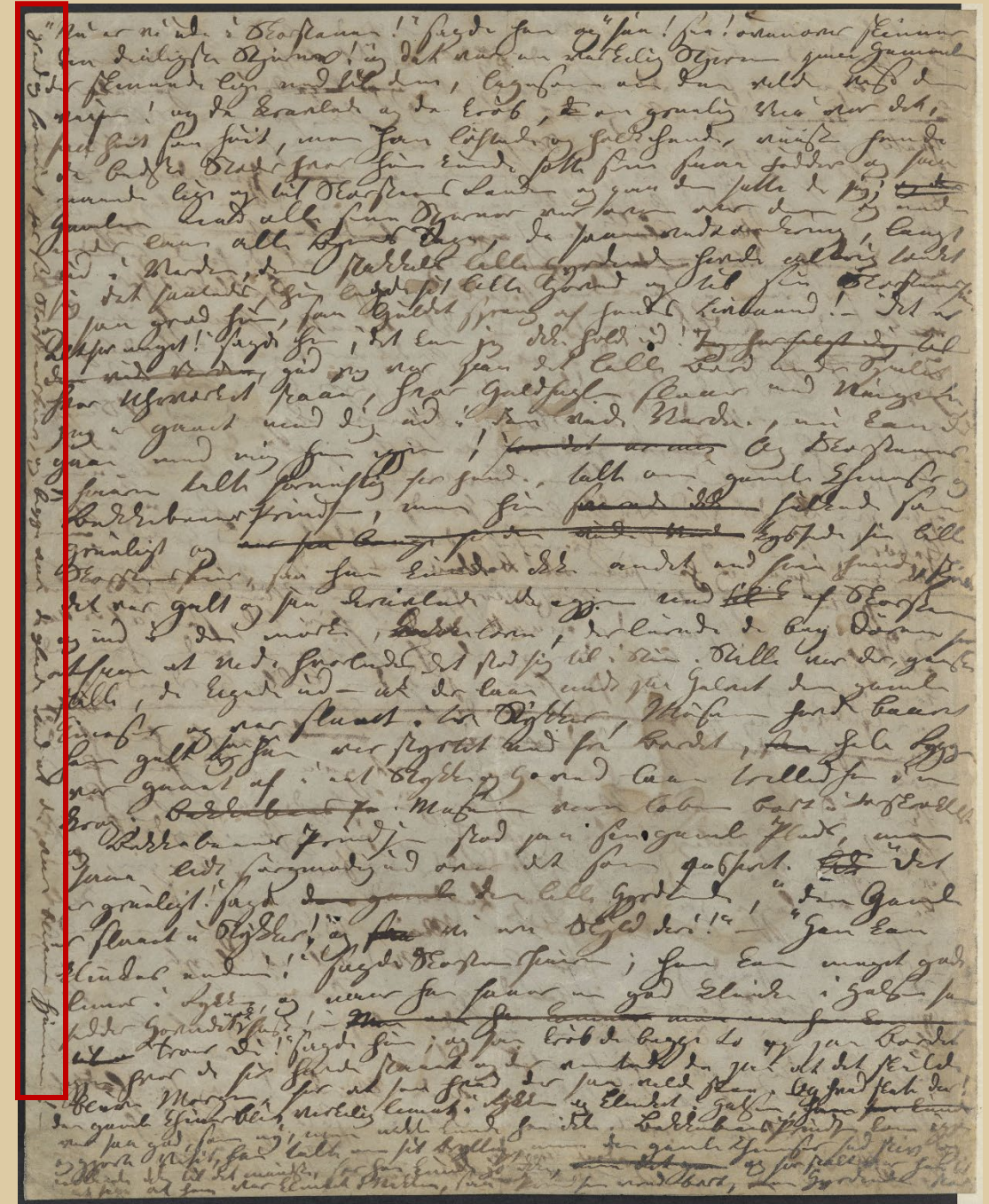
One of Andersen's characteristic writing habits and strategies:

sparsommelig - genügsam - thrifty

Facsimile of the final verso-page on leaf 2 in the full draft for the story "The shepherdess and the chimneysweep" (1845).

- Uses the entire page. No line breaks.
- Many instant changes.
- Later edits and additions squeezed in between lines, at the inner margin or by retracing letters.

The Royal Library, Copenhagen. Den Collinske
Manuskriptsamling 36,4o, Hæfte I, Nr. 17.

Our journey from zero to three editions

1. **Fast search through tables**, e.g., on the main landing page (via **zing-grid** adapted by Magdalena Turska).
2. **Draggable panels with display of, e.g., facsimiles** (**jsPanel** adapted by Jörn Turner).
3. **Calibrating complexity (level of detail and mouse-over-explanations).**
4. ~~**Synoptic visualizations of two, three or more textual variants (via CollateX customized by Karsten Kynde).**~~

https://hca.sdu.dk/exist/apps/manus/works/hyrdinden-og-skorsteensfeieren/remskrift_Abraham_3-1.xml

a ned af skorsteenen, og de krøb gennem trommen og køret, det var siet
n; der lurede de bag Døren for at faae at vide, hvorledes det stod sig til i
ak, der laae midt paa G(u)lvet den gamle Chineser, han var faldet ned af
|tre Stykker; hele Ryggen var gaaet af i en Stump og Hovedet laae trilled
|rigskommendergersandt(en) stod |hvor han altid havde staaet og tænkte |

“gamle Bedstefader er slaet i Stykker, og vi ere Skyld deri! det kan jeg
Hænder.

ren. “Han kan meget godt |klinkes!– Vær bare ikke saa heftig! naar de lime
Nakken, saa vil han være saa god som ny igjen og kan sige os mange

gjen paa Bordet hvor De før havde staaet.

“, “der kunde vi have sparet os al den Uleilighed!”

“der kom[mer] altid noget af |enhver Ting! bare vi h[avde] den gamle
sagde Skorsteensfeieren.

rkelig limet sammen i Ryggen, fik en god Klink Halsen, han var saa god,

ebukkebeens |Overkri[gs]commandergersanten og den gamle Chineser saa
n holde stift.

i de har været slaet i Stykker! sagde Gjeddebukkebeens |
ikke saa meget at være storagtig af! Er jeg velkommen eller er jeg ikke

bukkebeens |Overkri[gs]comman[d]eergersanten vred og de[t v]ar til Gavn
Chineser nikkede ikke og ha[n skam]mede sig ved at sige at han havde en

Paste

Cut

Copy

2 verso,
overklæbende

“Bare vi havde den gamle Bedstefader klinket!” sagde Hyrdinden. “Kan det være
saa dyrt?”

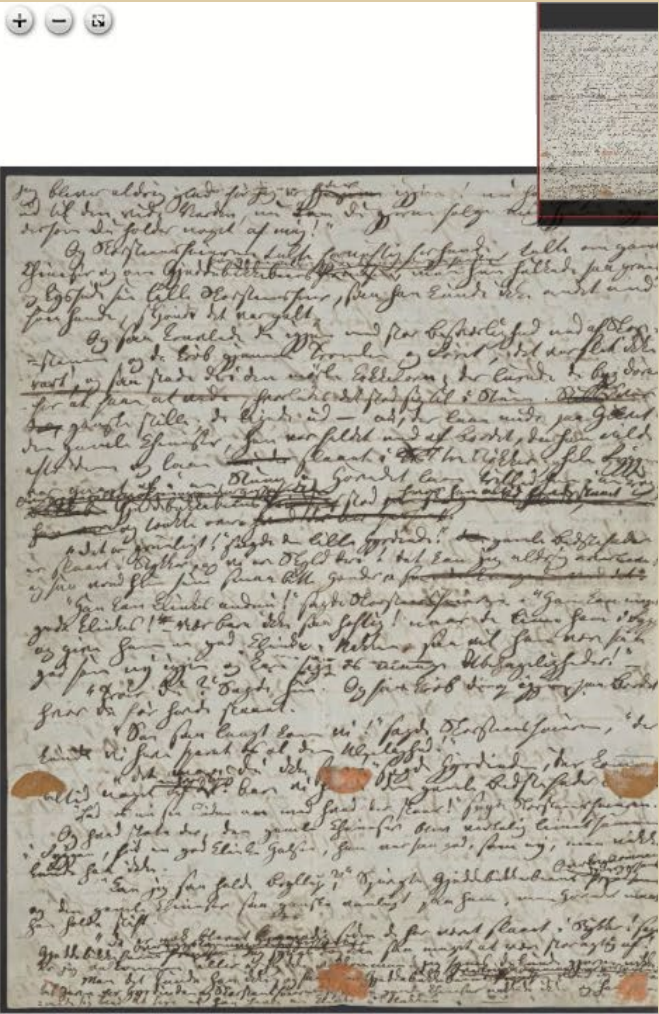
Og han blev klinket; Familien lod ham lime i Ryggen, han fik en god Klink i
Halsen, han var saa god, som ny, men nikke kunde han ikke.

“De er nok blevet hovmodig, siden De har været slaet i stykker!” sagde
Gjeddebukkebeens Overgeneralkrigscommandergersanten, “jeg synes dog ikke at
der er noget at være saa forfærdeligt af! skal jeg have hende eller skal jeg ikke have
hende?”

Og Skorsteensfeieren og den lille Hyrdinde saae saa |rørende paa den gamle
Chineser, de vare saa bange han skulde |nikke, men han kunde ikke og det var
ham ubehagligt at fortælle |til Fremmede at han havde |bestandig en Klink i
Nakken(,) |og saa bleve porcelains Folk sammen |og de velsignede Bedstefaders
Klink og linjeskift annulleret holdte af hinanden til de gik Stykker.–

2 verso,
overklæbende,
bagside

Three new building blocks

1. **Fast search through tables**, e.g., on the main landing page (via **zing-grid** adapted by Magdalena Turska).
2. **Calibrating complexity (level of detail and mouse-over-explanations)**.
3. **Draggable panels with** display of, e.g., **facsimiles** (**jsPanel** adapted by Jörn Turner).

<https://github.com/JinnElements/jinn-window/tree/main>

Subscription for facsimiles ... editorial text, maps, etc.

<https://github.com/ogierMontanus/manus>

Path: templates/pages/

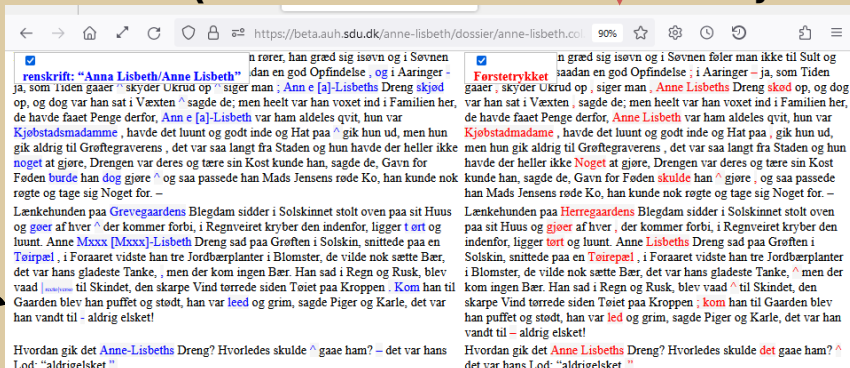
Relevant items:

twocolumn.html

andersen-single.html

Three new building blocks for TEI Publisher:

1. Fast search through tables, e.g., on the main landing page (via **zing-grid** adapted by Magdalena Turska).
2. Calibrating complexity (level of detail and mouse-over-explanations).
3. Draggable panels with display of, e.g., facsimiles (jsPanel adapted by Jörn Turner).
4. Synoptic visualizations of two, three or more textual variants (via **CollateX** customized by Karsten Kynde).

<https://beta.auh.sdu.dk/hyrdinden-og-skorsteensfeieren/dossier/hyrdinden-og-skorsteensfeieren.col.xml>

Main messages and perspectives

1. Explain our design principles (tailored to the author and our audience)
2. Make the new elements accessible to the e-editiones community
3. Inspire less technically-included users: Scholars *can* publish with TEI Publisher

1. Fast search through tables, e.g., on the main landing page (via zing-grid adapted by Magdalena Turska).

2. Draggable panels with display of, e.g., facsimiles (jsPanel adapted by Jörn Turner).

3. Calibrating complexity (level of detail and mouse-over-explanations).

E-editiones meetup, March 4, 2025

Get in touch: nh@sdu.dk

<https://github.com/ogierMontanus>

[Slack @Holger Berg](#)

[LinkedIn Holgerberg](#)

Main messages and perspectives

Discussion of next steps:

Could the building blocks bundled with related elements to form a distinct genetic profile in future versions of TEI Publisher?

1. Fast search through tables, e.g., on the main landing page (via zing-grid adapted by Magdalena Turska).
2. Draggable panels with display of, e.g., facsimiles (jsPanel adapted by Jörn Turner).
3. Calibrating complexity (level of detail and mouse-over-explanations).
4. Synoptic visualizations of two, three or more textual variants (via CollateX customized by Karsten Kynde).

E-editiones meetup, March 4, 2025

Get in touch: nh@sdu.dk

<https://github.com/ogierMontanus>

[Slack @Holger Berg](#)

[LinkedIn Holgerberg](#)

Discussion of next steps:

Could the building blocks bundled with related elements to form a distinct genetic profile in future versions of TEI Publisher?

Working group. Transnational funding (e.g. EU Creative Cloud). Initial wish list:

1. Genetic dossier as architecture (e.g. Elena Spadini: [Genetic networks ontology, 2023](#))
2. Draggable panels for display of facsimiles in complex collage-like manuscripts (jinn-window)
3. Calibrating complexity (select level of detail and mouse-over-explanations)
4. Synoptic visualizations of two, three or more textual variants via CollateX (Karsten Kynde, Huyens Institute and many more).
5. Please add more items (e.g. visualisations)

A few bonus links from the discussion...

Tips from Cyrille Francois

<https://grimm.unil.ch/>

www.variance.ch

From Magdalena:

Pb-table-grid is a native Tei-publisher parallel to zinggrid:

<https://cdn.tei-publisher.com/@2.23.2/dist/api.html#pb-table-grid.0>